

Efnisgrind

1. Inngangur

A. Krækja: Hver hefur ekki heyrt um þorska á þurru landi?

B. Almennar upplýsingar:

Máltækið tengist þó ekki samnefndri fisktegund sérstaklega.

Hlutverk hennar í því er f.o.fr. að ná fram stuðlasetningu.

Þorskur og aðrir þorskfiskar leika hins vegar stórt hlutverk fyrir íslenskan efnahag.

Fjölmargar tegundir þorskfiska eru veiddar við Íslandsstrendur.

Þorskurinn verðmætastur, ein helsta útflutningsvara Íslendinga í aldaraðir.

C. Efnisyrding: Hvaða tegundir þorskfiska finnast við Íslandsstrendur? Hvernig lítur þorskur út? Hvað étur þorskur? Hvenær verður þorskur kynþroska? Hvernig er hrygningu þorska háttað?

Meginmál

2. *Grunnupplýsingar: Lífríkið í sjónum við Ísland*

2.1 Aðstæður

Hitastig

Golfstraumurinn

Selta

2.2 Fánan (lífríkið)

Spendýr

Lindýr

Skrápdýr

Krabbadýr

Liðormar

Fiskar

3. Almenn umfjöllun um efnið: Þorskfiskar

3.1 Tegundir

Ýsa, lýsa, kolmunnir, langa, keila, blálanga, ufsi, þorskur

3.2 Þorskur

Vísindaleg flokkun – ríki, fylking, flokkur, ættkvísl

Þrjár tegundir - Alaskaufsi, kyrrahafsporskur, atlantshafsporskur

Atlantshafsporskur

Lýsing – útlit, aldur, stærð

Lífshættir – búsvæði, æti

Kynþroski

4. Kjarni málsins: Hrygning þorska

4.1 Hrygning

Hrygningarstofn

Hrygningartími

Hrygningarsvæði

Hrygningargöngur

4.2 Hrogn og seiði

25.000 hrogn á hvert kg hrygnu, t.d. milljón hrogn á fjögurra kg hrygnu

Hrygnan yfirgefur hrognin eftir hrygningu

Þorskur étur eigin afkvæmi

Seiðin rekur norður fyrir land með straumum

Flest seiðin drepast

4.3 Afræningjar

Smáfiskar, sjófuglar, marglyttur

5. Lokaorð

Fjölbreytt lífríki í sjónum kringum Ísland

Atlantshafsporskurinn er ein þessara lífvera, finnst allt í kringum landið

Auðþekktur af litnum, dökkri hliðarrákinni og skeggþræðinum

Búsvæði fjölbreytt en fastheldinn á hrygningarsvæði, hitastig spilar inn í

Ekki natinn við uppeldi afkvæma, yfirgefur hrognin, étur jafnvel eigin seiði

Nýliðun hæg, seiðadauði mikill; lenda í maga annarra dýra við sjávarsíðuna